

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 208/2023
20.04.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Марије Терзић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милица Копривица, адвокат из ..., против туженог „Политика новине и магацини“ Д.О.О. Београд, чији је пуномоћник Споменка Билић, адвокат из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1770/21 од 29.10.2021. године, у седници одржаној 20.04.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1770/21 од 29.10.2021. године и предмет враћа том суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 4050/18 од 08.09.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле па је поништено, као незаконито, решење туженог којим је тужилци отказан уговор о раду број ... од ...2014. године и обавезан је тужени да тужилцу врати на рад. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужилци на име изгубљене зараде за период од 09.11.2018. године до 31.01.2020. године исплати износе, са законском затезном каматом, наведене у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да у име и за рачун тужиле уплати припадајуће доприносе за пензијско и инвалидско осигурање на износе из претходног става изреке за период од 09.11.2018. године до 31.01.2020. године. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужилци на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 105.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење па до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 1770/21 од 29.10.2021. године, преиначио пресуду Првог основног суда у Београду П1 4050/18 од 08.09.2020. године, тако што је, ставом другим изреке, одбио као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се поништи као незаконито решење туженог број ... од ...2018. године, којим је тужилци отказан уговор о раду број ... од2014. године и да се обавезе тужени да тужилцу врати на рад. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име изгубљене зараде за период од 09.11.2018. године до 31.01.2020. године, исплати појединачне месечне износе, са законском затезном каматом као у ставу другом изреке, од доспелости сваког па до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да у име и за рачун

тужиље Републичком фонду ПИО – филијала Београд, уплати припадајуће доприносе за пензијско и инвалидско осигурање на износе из става другог изреке за период од 09.11.2018. године до 31.01.2020. године. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 105.000,00 динара, са затезном каматом од дана наступања услова за извршење па до исплате, као у ставу четвртом. Ставом шестим изреке, обавезана је тужилја да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 105.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате. Ставом седмим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилја је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на ревизију тужилје.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилја је засновала радни однос на неодређено време код туженог на основу уговора о раду број ... од ...2014. године, а почев од 01.03.2002. године, обављала је рад код туженог на пословима ... рубрике „...“, „...“ – редакција дневне новине. Тужилја је примила и потписала, ...2018. године, обавештење о понуди за измену уговорених услова рада, премештај на други одговарајући посао број ... од ...2018. године, у ком је наведено да је због потребе да се изврше измене у процесу рада из разлога што својим интервјуима, репортажама и коментарима тужилја може више да допринесе редакцији дневних новина „...“, тужилји је понуђен анекс уговора о раду број ... од2014. године, почев од 01.11.2018. године, као премештај са посла ... рубрике „...“ дневне новине „...“, на посао ... у рубрици „...“ дневне новине „...“. Тужилја је имала рок од 8 дана за изјашење о овом обавештењу односно понуди, а уколико у том року не потпише приложени анекст уговора о раду, сматра се да је понуду одбила, те да тужени има право да јој, у смислу одредбе члана 179. став 5. тачка 2. Закона о раду, откаже уговор о раду. Решењем туженог број ... од ...2018. године, тужилји је отказан уговор о раду број ... од ...2014. године, јер је одбила да потпише анекс I број ... од ...2018. године, на основу одредбе члана 179. став 5. тачка 2. Закона о раду и члана 65. став 5. тачка 2. Правилника о раду туженог од 26.01.2015. године. У образложењу побијаног решења наведено је да због измене у процесу организације рада, тужилји је ...2018. године, у просторијама послодавца, уручено обавештење о понуди за измену уговорених услова рада – премештај на други одговарајући посао број ... од ...2018. године, и анекс 1 уговора о раду број ..., у ком су наведени разлози за понуђени анекс, па је тужилја ...2018. године потписала наведено обавештење али није потписала анекс 1 уговора о раду број ... од ...2018. године, те како је била упозната са правним последицама непотписивања анекса, а није га потписала, сматра се да је одбила закључење истог, због чега је донето оспорено решење о отказу уговора о раду. Побијано решење потписале су директор туженог, ББ

и тужиља. Решењем АПР-а од 18.07.2017. године, извршена је промена података код туженог тако што је избрисан законски заступник ВВ, која је обављала функцију директора код туженог, а ставом другим решења одбачена је регистрациона пријава у делу који се односи на промену овлашћења директора ББ, јер је утврђено да нису испуњени услови из Закона о поступку регистрације у АПР-у. Оснивачким актом туженог предвиђено је да друштво заступају два директора и да је сваки директор у заступању друштва и предузимању правних радњи ограничен супотписом другог директора.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиље усвојио, како за поништај побијаног решења о отказу уговора о раду тако и за накнаду штете, јер је закључио да директор туженог ББ, у одсуству другог директора, је могла да обавља само хитне послове у смислу одредбе члана 223. став 2. Закона о привредним друштвима, а да доношење решења о отказу уговора о раду не спада у хитне послове односно радње које директор може предузимати до именованга недостајућег директора чијем су супотписом ограничена његова права, па је оценио да решење о отказу уговора о раду није потписано од стране овлашћеног лица, због чега га је поништио и обавезао туженог да тужиљу врати на рад и исплати јој зараду, применом одредбе члана 191. став 1. Закона о раду, те да уплати доприносе надлежном републичком фонду ПИО, на износе признате тужиљи на име накнаде штете.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиље у целини одбио применом одредбе члана 172. став 4. и 179. став 5. тачка 2. Закона о раду, налазећи да су се стекли законски услови за престанак радног односа тужиљи која није потписала анекс уговора о раду, иако је била упозната са правним последицама таквог поступања и да је преостали директор туженог био у обавези да, у таквој ситуацији, донесе решење о отказу уговора о раду, у складу са законом, што, по мишљењу другостепеног суда, свакако представља хитан посао за пословање туженог. Тужбени захтев тужиље за накнаду штете одбијен је на основу одредбе члана 191. Закона о раду, јер је отпао правни основ за накнаду штете одбијањем њеног захтева за поништај решења о отказу уговора о раду.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је погрешно применио материјално право а због тога је чињенично стање непотпуно утврђено.

Одредбом члана 223. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“ бр. 36/2011 ... 91/2019), прописано је да ако се број директора који друштво заступају појединачно смањи испод броја директора који је одређен оснивачким актом или одлуком скупштине, преостали директори настављају да заступају друштво у оквиру својих овлашћења. Ако се број директора који имају овлашћење на заједничко заступање смањи испод броја директора који је одређен оснивачким актом или одлуком скупштине, преостали директори дужни су да без одлагања о томе обавесте скупштину и надзорни одбор, ако је управљање друштвом дводомно (став 2.). У случају из става два овог члана, скупштина односно надзорни одбор ако је управљање друштвом дводомно, врши именованга недостајућег директора, а до тог именованга преостали директори могу обављати само хитне послове, осим ако је оснивачким актом или одлуком скупштине другачије одређено (став 3.).

У конкретном случају, побијано решење донето је од стране преосталог директора туженог у ситуацији када је његовим оснивачким актом предвиђено да га заступају два директора и да је сваки директор у заступању друштва и предузимању правних радњи ограничен супотписом другог директора, при чему је решењем Агенције за привредне регистре од 18.01.2017. године, избрисан један законски заступник туженог који је обављао функцију директора. Пошто је Законом о привредним друштвима прописано да преостали директор до именовања недостајућег директора може да обавља само хитне послове, следи да је битна чињеница за одлучивање о тужбеном захтеву тужиље то да ли отказивање уговора о раду запосленима код тужене спада у хитне послове или то није случај. Дискреционо је право послодавца да, сходно свом интересу и потребама пословања, одреди послове који су хитни, међутим, то није и дискреционо право директора. Није утврђено да ли је тужени, својим интерним актом предвидео послове који су хитни у смислу одредбе члана 223. став 3. Закона о привредним друштвима и да ли у хитне послове код туженог спада и отказивање запосленима уговора о раду, или то није случај. С тим у вези хитни послови би свакако били они за које су законом прописани рокови. Међутим, Закон о раду није прописао рок у ком послодавац запосленом има могућност да откаже уговор о раду у случају прописаном одредбом члана 179. став 5. тачка 2. тог Закона односно непотписивања анекса уговора о раду. Због тога од разјашњења чињенице потребе хитног одлучивања у овом случају, код тужене, зависи оцена законитости побијаног решења којим је тужиљи отказан уговор о раду од стране преосталог директора туженог.

Из изложених разлога, Врховни касациони суде је укинуо другостепену одлуку као и одлуку о трошковима парничног поступка јер зависи од његовог исхода, у смислу одредбе члана 163. став 4. Закона о парничном поступку.

У поновном поступку потребно је да другостепени суд, поступајући по примедбама из овог решења, донесе нову и на закону засновану одлуку.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић